

N:o 29.

Ank. till Riksd. kansli den 28 februari 1899 kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändring i gällande bestämmelser i fråga om meddelande af underrättelse i utsokningsärenden.

Uti en inom Andra Kammarerna väckt och derifrån till lagutskottet hänvisad motion, n:o 83, anför herr Sjö:

»Uti utsokningslagens 4 kap. 59 och 60 §§ är föreskrifvet, att, före utmätning af egendom efter utslag, utmättningsman skall för visst fall lemna gäldenär underrättelse derom, att utmätning för fordran är sökt. Enligt detta stadgande förfar utmättningsman vid fullgörandet af sina uppdrag i allmänhet sålunda: att, derest gäldenären vid första utmättningsförsöket ej är hemma, han då i vittnens närvaro endast lemnar den föreskrifna underrättelsen för att sedan dagen derpå eller annan dag återkomma för att verkställa utmätningen. Ett sådant sätt att betunga gäldenären med dryga reseersättningar i och för underrättelse har man med skäl hört öfverklagas, och jag kan nämna, att jag för någon tid sedan, såsom utredningsman i ett sterbhus, fick se handlingar, som visade, att utmättningsman med vittne rest, för att verkställa en sådan underrättelse, fram och åter 10 mil, och kostnaden derför och för utmätningen, som

skedde strax efter hvarandra, uppgick för hvardera resan till 37 kronor 50 öre, eller tillsammans till 75 kronor. Ett annat fall kan nämnas, som inträffat i slutet af förlidet år, der underrättelsen, som meddelats af en kronofogde, kostat 30 kronor 50 öre.

Enligt Kongl. Maj:ts utslag af den 4 juli 1894 skall underrättelse efter §§ 59 och 60 icke ega rum, då utmätning verkställes för auktionsfordran. Det synes mig därför, som föreskrifter om underrättelsen och dermed följande dryga kostnader före utmätningen i andra fall äfven kunde afskaffas, synnerligast som gäldenären före utslaget fällande genom stämning eller lagsökning blifver underrättad om hvad han har att iakttaga och fullgöra, eller, om underrättelse skall anses vara nödig, det då må ordnas så, att den genom posten kan meddelas.

På grund af hvad jag sålunda anført får jag vördsamt föreslå, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, det täcktes Kongl. Maj:t låta omarbета utsökningslagen af den 10 augusti 1877 i förenämnda hänseende, så att den deri föreskrifna underrättelsen antingen afskaffas eller må meddelas genom posten.»

Utsökningslagens stadganden angående utmätning äro, såsom helt naturligt är, byggda på ett medlande emellan borgenärens och gäldenärens motsatta intressen. Å ena sidan har man alltså haft för ögonen att i möjligaste mån skydda och tillvarataga borgenärens anspråk att uti gäldenärens egendom erhålla betalning eller säkerhet för den fordran, gäldenären uraktlåtitt att i behörig ordning infria; å andra sidan har man sökt tillse, att olägenheterna för gäldenären af det ingrepp i hans ekonomi, som utmätningen innebär, ej blifva större än nödig hänsyn för borgenären det kräver.

Ur nyss angifna dubbelsynpunkt finna äfven bestämmelserna om gäldenärens närvaro såsom vilkor för utmätningens företagande sin förklaring. Lagen uppställer sålunda såsom regel, att utmätning ej må företagas annorledes än i gäldenärens närvaro, detta helt naturligt i syfte att bereda gäldenären möjlighet att sjelf vid utmätningen tillvarataga sina intressen. Särskildt med hänsyn till den gäldenären enligt 64 § utsökningslagen medgifna befogenheten att uppgifva till utmätning viss egendom, hvilken då i regel skall företrädesvis i mät tagas, måste det anses vara för honom af ej ringa vikt, att han i möjligaste mån skyddas mot ut-

mätningens företagande i hans frånvaro. Jemväl för borgenären och för tredje man är det af intresse, att gäldenären är närvarande vid utmätningen, då derigenom i de flesta fall kan undvikas, att af misstag egendom utmätes, som hörer annan till.

Regeln om gäldenärs närvaro vid utmätningen har emellertid ej kunnat göras undantagslös. Först och främst har undantag medgifvits för det fall, att gäldenären håller sig undan eller reser bort för att undgå utmätning. Dermed har han nemligen förverkat den rätt till hänsyn, som eljest är honom tillförsäkrad. Men borgenärens intresse af utmätningens snara verkställande har kräft ännu en begränsning af förenämnda regel derutinnan, att utmätning förklarats kunna försiggå i gäldenärens frånvaro, för så vidt han dessförrinnan underrättats om utmätningen. Utsökningslagens 60 § innehåller angående sådan underrättelses meddelande, att detta skall ske genom utmätningssman, dock att, derest underrättelsen, af utmätningssmannen skriftligen utfärdad, bevisligen kommit gäldenären annorledes till handa eller ock, om han, i sitt hemvist sökt, ej kunnat der anträffas, blifvit sist dagen före utmätningen meddelad hans hustru eller husfolk eller, om de ej anträffas, anslagen å hans husdörr, sådan form för underrättelses meddelande ock ege giltighet. Underrättelsen kan sålunda äfven med posten meddelas.

Motionären har nu ifrågasatt tvenne alternativa ändringar i de sålunda gällande bestämmelserna, den ena, att underrättelsen skulle afskaffas, den andra att den må meddelas genom posten. Hvad beträffar förstnämnda ändringsförslag kan utskottet, med hänsyn till den ofvan påpekade vigten för gäldenären att tillförsäkras möjlighet att vid utmätningen tillvarataga sina intressen, ej tillstyrka detsamma. Hvad motionären anfört derom, att underrättelse ej erfordras, då utmätning verkställles för auktionsfordran, kan ej med fog åberopas såsom stöd för borttagande af underrättelsen äfven i fråga om utmätningar på grund af dom eller utslag. Med utmätning för auktionsfordran råder nemligen det egendomliga förhållandet, att den, derest ej betalningsskyldighet blifvit gäldenären ålagd, ej får företagas utan så är, att gäldenären sjelf vid utmätningstillfället utan jäf erkänner skulden. Något behof af underrättelses meddelande är naturligtvis i sådant fall ej för handen.

Hvad vidare angår motionärens andra alternativa ändringsförslag — hvilket med hänsyn dertill att redan nu, enligt hvad ofvan sagts, underrättelse om utmätning kan med posten meddelas, torde böra tolkas såsom förslag om förbud för utmätningssman att för underrättelses meddelande

anlita annan utväg än posten — är detsamma enligt utskottets åsigt ej att tillråda.

Ett sådant förbud skulle visserligen hafva det goda med sig, att hinder derigenom lades i vägen för det missbruk af rätten att meddela dylik underrättelse, hvartill vissa utmätningmän lära göra sig skyldiga och hvarpå motionären anført några exempel; men å andra sidan måste man med kännedom om postförhållandena i stora delar af vårt land befara, att underrättelsen icke alltid kunde genom posten komma gäldenären till handa före utmätningen, med mindre man för underrättelsens meddelande ansloge mycket rundlig tid, i hvilket fall åter borgenärens intresse att snarast möjligt få liquid för sin fordran ej blefve såsom sig bör tillgodosedt.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 Februari 1899.

På lagutskottets vägnar:

K. S. HUSBERG.

Reservation

af herrar *Nilsson, F. Andersson, J. Anderson, P. G. Petersson* och *E. Svensson*, som ansett, att en skrifvelse i motionens syfte bort af utskottet tillstyrkas.

Herrar *Ohlsson* och *Jönsson* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
